

Exodus 17, 1 – 7
Mattheua 14, 22 – 34

Zondag 26 april 2020 – Sloterkerk

Gemeente van onze Heer, Jezus Christus.

Van de week las ik in de Volkskrant een column van de filosoof Marjan Slob.
Woorden uit mijn hart gegrepen. Ik wil ze graag met u/jullie delen:

“We zijn nu al weken doden aan het tellen en breken ons het hoofd over de vraag wat een mensenleven ‘mag kosten’ en hoeveel schade de o zo intelligente lock-down eigenlijk mag berokkenen aan ‘de economie’....

...Ik ben het beu, al dat afwegen en afstrepen en leed en ellende vergelijken. Ik wil het leven niet langer tellen. Ik wil het leven vieren.”

Als ik, met mijn 74 jaar kwetsbare oudere (zoals dat heet), op de tv. beelden van vroeger zie – toen alles dus nog kon, kortgeleden eigenlijk nog, word ik wat melancholisch, krijg ik heimwee. Ik begin me steeds meer een gevangene te voelen. Geen eenzame gevangene, want talloze mensen zijn hierin immers mijn naaste. En dát besef, dat we in deze tijd allemaal elkaars naaste zijn, sterkt me. Saamhorigheid heet dat.

Het is pijnlijk actueel, wat we lezen in het boek Exodus; over wat er gaande is in de woestijn. Na alle jaren lijden in het angstland Egypte, probeert het joodse volk vooruit te komen, vooruit in de woestijn. Maar die vooruitgang stagneert. Na een water- en een voedselprobleem is er nu weer het waterprobleem. En in plaats van elkaars naasten te zijn, dus saamhorig, beginnen ze te bekvechten en zoeken ze een schuldige. Het is niet zo moeilijk om dáárvan voorbeelden te vinden uit ónze tijd. We hebben allemaal zo onze eigen waarheden, niet waar? En dus brokkelt de saamhorigheid al snel af als het even tegen zit (of mee natuurlijk)

In de woestijn escaleert het. Mozes voelt zich bedreigt en roept tot God. Een soort Kyrie: Wat moet ik? En God houdt zich niet afzijdig. Een wonder geschiedt: water uit de harde steen. Hoe vind je em!

Hortend en stotend gaat de woestijnreis verder, met vallen en met opstaan, zoals ons leven zeg maar. Maar dat het echt vérder kan en nu ook echt verder zál – dát wil hier bovenal verteld worden. En precies dat zal ons goed kunnen doen, troost kunnen geven in de zin van: ons er bij halen, erbij houden, bij de les van ons leven-in-crisistijd, een tijd waarin alles stagneert.

Water in de woestijn is een veelzeggend en hoopvol beeld. Het geeft levenskracht. Maar er is een andere kant van het water. Die komen we bv. tegen in de Paasnacht, of bij de doop, als we dat prachtige Lutherse doopgebed bidden: “de grote vloed is wat wij vrezem...” De grote vloed – water kan levenscheppend zijn én levensbedreigend. En dat is ook precies wat een crisis is: jazeker, levensbedreigend; maar let wel, er is ook een levenskans. Kans om

te veranderen en verder te komen – op een nieuwe en uitdagende manier. Ik kom daar straks op terug.

In het evangeli gedeelte dat we lezen is er ook dat water. In dit geval ook het water dat draagt en je staande houdt, maar ook – zodra je je laat beangstigen door de bedreigingen om je heen – zoals Petrus dat ervoer – het water dat je wil verzwelgen, mee de diepte in wil slepen. De put in, de moedeloosheid, je heimwee, je verdriet, je wanhoop, een leven dat geen leven is.

In deze tijd van schipperen en schikken, van zoeken naar levensruimte worden de social media (instagram, facebook) overspoeld door foto's en filmpjes die ons willen opvrolijken. De lach móet blijven, lijkt wel.

Een vriend stuurde een filmpje de wereld in van een jonge ree aan het strand bij Oost Kapelle. Dartel en onbevreesd, de golven in en uit, een lust voor het oog en voor het hart. De vriend – ook dominee – had er bij geschreven “Eigenlijk is er geen verschil met óver het water lopen. Veel Paasvreugde!”

Het onbevengene, de speelsheid – dat is wat we in deze ernstige, zware tijd nodig hebben. Dat we durven te lopen door en op het water, het leven viert zagezegd, en niet alléén de doden tellen. Kijken wat er kan binnen de regels van 1 ½ meter afstand.

Onze dochter, die in een appartementje van de stichting Philadelphia woont, lijdt zoals iedereen onder alle beperkende maatregelen. Geen treinreizen, haar vriend niet zien, geen bezoek. Maar ze ging zien dat ze niet de enige is die aan de crisis lijdt. Ze werd solidair, besloot niet langer een uitzondering te willen zijn, werd a.h.w. een naaste. De woede ebde weg, begint een nieuwe houding te vinden om in het leven te komen, ruimte in alle beperkingen, rust. Voor ons als ouders een inspirerend proces.

Dan is er Captain Tom Moore in Engeland, die 30 april 100 jaar wordt. Hij heeft nu ruim 28 miljoen pond bij elkaar gelopen in zijn tuin, achter de rollator, om steun te betuigen aan de werkers in de gezondheidszorg in Engeland. Een bron van goedheid, lijkt me. Wat hebben we dat nodig.

Prinses Irene schreef op 7 april haar visie op de coronacrisis in de krant. Of er misschien ook iets goeds uit zou kunnen voortkomen. Ze legt uit dat we de draagkracht van de aarde hebben overschreden, dat de uitputting van de aarde efficiënt georganiseerd was. Ze wijst op de onhoudbaarheid van de oneindige groei in een eindige wereld. En ze vraagt zich af wat nu de échte vooruitgang is. Zij zoekt het vinden van andere waarden, mededogen bv., hoop. Vooral hoopt ze dat we straks niet overgaan tot de orde van gisteren, niet terugverlangen naar de vleespotten van Egypte, maar dat we meegaan in de richting van een waardevolle samenleving die meer is dan statistieken en economische belangen.

Een wereld – voeg ik er dan maar aan toe – waarin dus wél de vluchtelingenkinderen uit Griekenland naar Nederland gehaald kunnen worden. Een wereld waarin mensen elkaars naasten willen zijn, waarin we kunnen spelen in de golven of lopen op het water. Onbevreesd, genietend van het onmogelijke. Het is vol wondren om u heen.

Terug naar de vleespotten dus niet, hoezeer we er misschien ook naar verlangen. Niet de orde van gisteren, maar van morgen, toekomst dus en hoop, hoe dan ook.

Niet lang geleden – in de laatste week van DWDD – zong Rob de Nijs een prachtig lied, met zijn trillende broze lijf en fraaie bronzen stem. Een en al heimwee en melancholie, maar daaronder de grondtoon van hoop en leven:

*We hebben verre landen gedaan
Zijn lachend de zee ingedoken
We hebben gezwommen bij de volle maan
zijn gebogen maar nooit gebroken*

...

*Toen we nog zwanen waren
Voor altijd samen waren*

*Als ik omkijk zie ik ons weer
Glijdend op de spiegel
Van het zwanenmeer*

*Toen we nog zwanen waren
Voor altijd samen waren*

...

*Als ik omkijk zie ik ons weer
Maar liefje we zijn geen zwanen meer
Geen zwanen meer.*

En toen zag ik plotseling de zangeres Anouk op Instagram, vanuit Marokka waar ze heel deze crisistijd in quarantaine zit. Ze wil Ali B bedanken voor zijn steun en zingt:

*Waar ben je nou
Want ik mis je zo.
Weet je hoeveel ik van je hou?*

En dat is natuurlijk het hele probleem: Dat we elkaar zo aan het missen zijn in de afstandmaatschappij.

En dat het dus een hele kunst wordt om dat oude ideaalbeeld los te laten om vooruit te komen en te kijken wat morgen ons brengen zal.

Dat we door de cijfers en statistieken heen kunnen kijken en onze oren kunnen richten op de hartslag van het leven en de liefde.

En – zou Huub Oosterhuis zeggen – kome wat komt.

In de Naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest

Amen

Amsterdam, 25 april 2020

Dik Fisser